

Täysistunto

Keskiviikko 8.3.2017 klo 14.04—18.22

9. Lakialoite laiksi arvonnlisäverolain 85 a §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 2/2017 vp Hanna Sarkkinen vas

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

17.06 **Hanna Sarkkinen vas** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuukautissuojat aiheuttavat naisille elämän mittaan paljon sukupuolisidonnaisia kustannuksia. Se, paljonko kuukautissuojiin menee rahaa, vaihtelee yksilökohtaisesti, sillä jokaisen tarve vaihtelee henkilökohtaisesti eri elämäntilanteissa, mutta useimmiten summa nousee tuhansiin euroihin naisen elämän aikana. Nämä seksuaali- ja lisääntymisterveydestä naisille kohdistuvat kulut eivät ole ainoita. Myös ehkäisystä ja gynekologiasta tulee naisille kohdistuvaa erityistä kulurasitetta elämän mittaan. Inkontinenssisuojista koituvat kustannukset voivat olla vielä merkittävämpiä. Pidätyssuojien korkea hinta vaikeuttaa erityisesti ikääntyneiden ja sairaiden muutenkin niukkaa taloudellista tilannetta.

Kuukautissuojat ja pidätyssuojat ovat välttämättömiä hygieni- ja terveystarvikkeita, joita voidaan perustellusti verrata terveystuotteisiin. Siksi olen tehnyt lakialoitteen, jossa arvonnlisäverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että nämä tarvikkeet siirrettäisiin yleisestä 24 prosentin arvonnlisäverokannasta alennettuun terveystuotteiden 10 prosentin arvonnlisäverokantaan. Tämä helpottaisi näiden välttämättömien tarvikkeiden hankintaa ja tassoittaisi kuukautissuojista nimenomaan naisille kohdistuvaa erityistä kulurasitetta sekä inkontinenssisuojista sairaille ja vanhuksille kohdistuvaa kulurasitetta.

Veron alentamisen jälkeen suojista kertyvä kustannus yksilölle olisi edelleen suurehko mutta kuitenkin nykyistä alhaisempi. Verotuloihin kuukautis- ja inkontinenssisuojien siirto alennettuun arvonnlisäveroluokkaan aiheuttaisi tietysti jonkin verran menetystä, mutta veromenetyksen suuruus ei kuitenkaan valtiontalouden mittakaavassa olisi kovin suuri.

Alennetun arvonnlisäverokannan tulisi koskea kaikkia kuukautistuotteita, siis kertakäyttöisten terveyssiteiden, tamponien ja pikkuhousunsuojien lisäksi myös pestävistä materiaaleista valmistettuja suojia ja kuukautiskuppeja — nämä ovat myös ympäristöystävällisempiä tuotteita kuin kertakäyttötuotteet.

Arvoisa puhemies! Olen saanut tästä tekemästäni lakialoitteesta paljon palautetta. Olen saanut paljon viestejä naisilta ja erityisesti ikääntyneiltä ja sairailta. Heidän mielestään tämä epäkohta tulee korjata ja veronalennukselle on asialliset perusteet. Toisaalta olen saanut myös vähätteleviä viestejä, joissa kysytään, eikö maailmassa ole suurempia ongelmia korjattavana kuin terveyssiteiden hinta. Mutta ei voi ajatella niin, että pienet ongelmat kor-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2017 vp

jataan vasta kun kaikki isot ongelmat on korjattu pois alta — jos näin ajatellaan, pienten ongelmien korjaamisen aika ei koita koskaan. Tämä asia ei ole myöskään pieni niille, joita se koskettaa. Esimerkiksi sairailta ihmisillä on usein muutenkin tiukka taloudellinen tilanne, johon suojien osto vaikuttaa entisestään. Jotkut ovat nähneet aloitteen olevan miehiä syrjivä. En näe, miten näin olisi, sillä jos miehet ostavat kuukautis- tai inkontinenssisuojia, koskee veronalennus yhtä lailla myös heitä. On myös muistettava, että myös jotkut miehet tarvitsevat sairauden ja ikääntymisen vuoksi pidätyssuojia ja veronalennus koskisi toki heitäkin.

Arvoisa puhemies! EU-direktiivi mahdollistaa kuukautis- ja inkontinenssisuojien verotamisen alennetussa farmakologisten tuotteiden kategoriassa. Suojat on siirretty alennettuun arvonlisäverokantaan ainakin Ranskassa ja Isossa-Britanniassa. Keskustelua on käyty joissakin maissa myös siitä, pitäisikö kuukautissuojat vapauttaa kokonaan arvonlisäverosta. Myös USA:ssa, Australiassa ja Kanadassa käydään parhaillaan keskustelua kuukautissuojien verokohtelusta ja asianmukaisesta verotustasosta. Tälle muutokselle ei siis olisi mitään estettä EU:n suunnasta eikä kansallisen lainsäädännön suunnasta muuten, jos poliittista tahtoa löytyy.

Näin naistenpäivänä on hyvä muistaa, että tasa-arvo syntyy pienistä ja suurista teoista ja myös näitä pienimpiä tekoja tarvitaan. Onkin sopivaa, että tämä lähetekeskustelu pidetään juuri nyt naistenpäivänä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.